

САОПШТЕЊЕ

FIRST RELEASE

Молимо кориснике да приликом употребе података обавезно наведу извор
Users are kindly requested to mention the data source

ГОДИНА/ YEAR VI

САРАЈЕВО, 21. 07. 2014.

БРОЈ/ NUMBER 1

СТАТИСТИКА ОКОЛИША

Environment Statistics

ЕМИСИЈЕ СТАКЛЕНИЧКИХ ГАСОВА ИЗ ПОЉОПРИВРЕДЕ

Greenhouse gas emissions from agriculture

Укупна емисија стакленичких гасова у сектору пољопривреда у 2013. години износи 3.119 гигаграма¹ (Gg) CO₂-eq (еквивалент CO₂ емисије), што представља повећање емисија за 10% у односу на емисију стакленичких гасова у 2012. години.

The total emissions of greenhouse gases in the agriculture sector in 2013 amounted to 3.119 gigagram¹ (Gg) CO₂-eq (equivalent to CO₂ emissions), which represents an increase of 10% compared to the emission of greenhouse gases in 2012.

Разлог повећања су емисије CH₄ и N₂O из пољопривредног земљишта и сточарства.

The reason for the increase is direct emissions of CH₄ and N₂O from enteric fermentation and agricultural soil.

Током посматраног периода (2008-2013.), удјели емисија стакленичких гасова из различитих извора у пољопривреди су се промијенили првенствено због утицаја повећања индиректних емисија из пољопривредног земљишта.

During the observed period (2008-2013), the shares of emissions of greenhouse gases from various sources in agriculture have changed primarily based on increase of indirect emissions from agricultural soil.

Табела 1. Емисија стакленичких гасова из сектора пољопривреде, Босна и Херцеговина, 2008-2013.

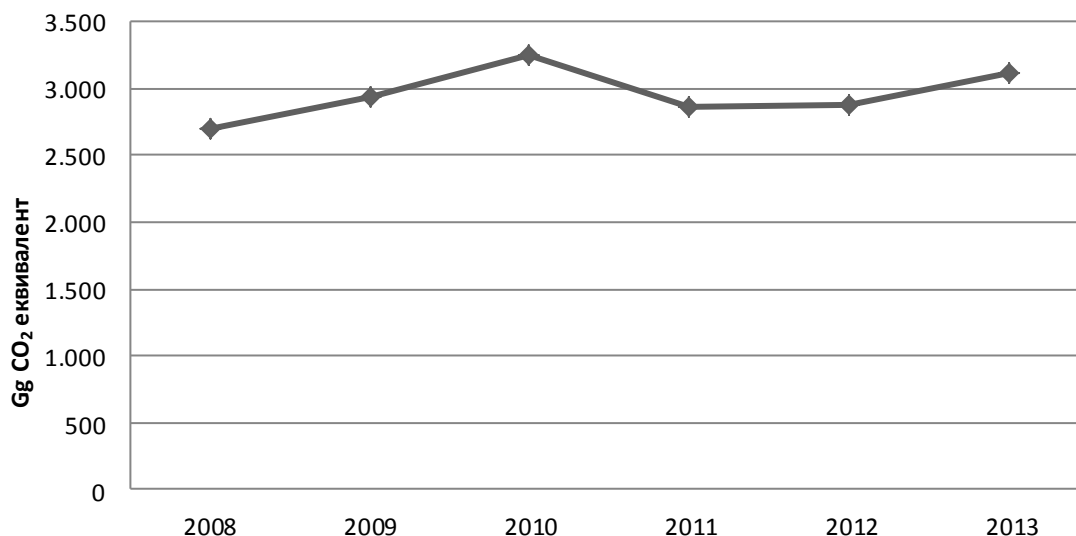
Table 1. Greenhouse gas emissions from agriculture sector, Bosnia and Herzegovina, 2008-2013

Пољопривреда		2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	Agriculture
		Емисије стакленичких гасова (Gg CO ₂ еквивалент) <i>GHG Emissions (Gg CO₂ equivalent)</i>						
А. Сточарство-унутрашња ферментација	CH ₄	965	970	1.052	967	936	969	Enteric fermentation
	N ₂ O	210	213	224	213	208	220	
В. Управљање органским гнојивом	CH ₄	120	122	130	125	120	124	Manure management
	N ₂ O	210	213	224	213	208	220	
Д. Пољопривредно земљиште	N ₂ O	1.382	1.612	1.835	1.539	1.608	1.789	Agriculture soil
Ф. Спаљивање пољопривредних остатака	CH ₄	13	13	11	11	10	12	Field burning of agriculture residues
	N ₂ O	5	5	4	4	4	5	
Укупна GHG емисија		2.696	2.936	3.255	2.858	2.885	3.119	Total GHG emissions

¹ Гигаграм је јединица масе једнака 1.000.000.000 грама или 1.000 тона.
Gigagram is a unit of mass equal to 1.000.000.000 grams or 1.000 tons.

Графикон 1. Емисија стакленичких гасова из сектора пољопривреде, Босна и Херцеговина, 2008-2013.

Graph 1. Greenhouse gas emissions from agriculture sector, Bosnia and Herzegovina, 2008-2013

МЕТОДОЛОШКА ОБЈАШЊЕЊА

IPCC методологија која се користи за процјену емисија стакленичких гасова сlijеди тзв. „IPCC смјернице“, које представљају процедуре процјене емисија стакленичких гасова дате од стране међународних стручњака групе Међувладиног панела о климатским промјенама (IPCC) и које сlijеди већина земаља потписница Kyoto протокола за процјену националних годишњих емисија стакленичких гасова.

Staklenički гасови (GHG) из сектора управљања отпадом укључују угљен-диоксид (CO₂), метан (CH₄) и азотни оксид (N₂O). Емисија стакленичких гасова је исказана у смислу CO₂-еквивалента, гдје је потенцијал глобалног загријавања CH₄ 21 и N₂O 310 у односу на сам CO₂.

У сектору пољопривреде емисије CH₄ и N₂O су условљене различитим пољопривредним активностима. За емисију CH₄ је најзначајнији извор сточарство (унутрашња ферментација). Емисија N₂O се посматра као директна емисија из обраде пољопривредног земљишта, емисија услјед распада животињског отпада (управљање гнојивима) и индиректна емисија.

Постоје два значајна извора емисије CH₄ из пољопривреде унутрашња ферментација у процесу пробаве преживара и различити поступци везани уз управљање и примјену органских гнојива.

Такође су утврђена три извора емисија N₂O из овог сектора: директна емисија N₂O из пољопривредног земљишта, директна емисија N₂O из сточарства и индиректна емисија N₂O условљена пољопривредним активностима.

NOTES ON METHODOLOGY

IPCC methodology used for the estimation of GHG emissions follows the so-called „IPCC Guidelines“, which are GHG estimation procedures produced by international expert groups for the Intergovernmental Panel on Climate Change (IPCC) and are followed by most Kyoto signing countries to estimate their national yearly GHG emissions.

Greenhouse gases (GHG) from the waste management sector include carbon dioxide (CO₂), methane (CH₄) and nitrous oxide (N₂O). Greenhouse gas emissions are reported in terms of CO₂-equivalents, where the global warming potentials of CH₄ is 21 and N₂O 310 times more powerful than CO₂ itself.

In the agricultural sector, CH₄ emissions (methane) and N₂O (nitrous oxide) are results different agricultural activities. For the CH₄ emission the most important source is animal husbandry (enteric fermentation). N₂O emissions are seen as direct emissions from cultivation of agricultural land, emissions due to decomposition of animal waste (manure management), and indirect emissions.

There are two significant sources of CH₄ emissions from agriculture: enteric fermentation in digestion process and different activities related to the organic fertilizers management and use.

Also, three sources of N₂O emissions are identified from this sector: direct emissions of N₂O from agricultural land, direct emissions of N₂O from livestock and indirect N₂O emissions caused by agriculture activities.

Издаје и штампа: Агенција за статистику БиХ, Сарајево, Зелених беретки 26

Published and printed by Agency for Statistics of BiH, Sarajevo, Zelenih beretki 26

Телефон / Phone: +387 33 91 19 79 / Телефакс / Fax: +387 33 22 06 22

Електронска пошта / E-mail: bhas@bhas.ba / Интернет страница / Web site: www.bhas.ba

Одговора: Зденко Милиновић, директор / Person responsible: Zdenko Milinović, Director General

Саопштење саставио: / Prepared by: Мурза Азућ

Штампа / Circulation: 30

Подаци из овог саопштења објављују се и на интернет.

First Release Data are also published on the internet.